

gødtgjort, at Kierkegaard deri kun saae noget meget libet Væsentligt, som istædtfor at bringe noget Betydeligt ind i Kirken, snarere blot skulde fjerne midlertidige Vanskeligheder. Dette var det første Stadium. Det andet Stadium var det, da Regjeringen, efterat hiint private Lovforslag ikke havde nydt nogen Fremme, tog Sagen i sin Haand. Det fremtraadte da ikke længere som noget mindre Væsentligt, men som en Deel af den hele kirkelige Reform, som Regjeringen vilde tage i sin Haand, og om hvilken Regjeringen netop kort efter erklærede, at den vilde tage den samlet i sin Haand. Men det synes ret, som om Sagen senere var indtraadt i et tredje Stadium, om jeg maa kalde det saa, eller som om Lovforslaget maatte siges senere at have faaet en endnu højere og forøget Betydning; men det er netop dette, som Modpartiet, naar Talen her er om det Principielle i Lovforslaget, forekommer mig at trænge tilbage, og med Hensyn til hvilket det ikke vil komme os imøde paa en tilfredsstillende Maade. Det er netop dette Principielle, der har den største Betydning, og jeg skal i saa Henseende minde om, at den nuværende Kirkeminister under den Forhandling, som nyligt har fundet Sted i det andet Thing med Hensyn til Bevillingen til en Kirkecommission, har udtalt, at det foreliggende Lovforslag ogsaa i den Forstand stod i nøie Forbindelse med den paa-tænkte Kirkecommission, at det pegede hen paa Kirkecommissionen som det, der bestemte dennes Retning og den hele kirkelige Reforms videre Gang; ja, det blev af den høitærede Minister endog kaldt en Fane, der bar Indskriften for Reformens hele Character, et Fingerring med Hensyn til det, der overhovedet skulde stee. Lovforslaget er altsaa nu ei blot, som det fra Først af var, noget i og for sig mindre Væsentligt, der kunde tages for sig, og som kunde give en ringe Fyldestgjørelse uden at berøre nogen sand kirkelig Interesse; det er ei heller, som det dernæst stillede sig for Kierkegaard, da hans Betænkning blev afgiven, en Deel af selve den kirkelige Reform, men dog alligevel kun en Deel af denne, der fremtraadte, om jeg saa maa kalde det, med en vis Bestehenhed, uden at ville præjudicere den øvrige kirkelige Reform, men det er nu en

den hele øvrige kirkelige Reform bestemmende Deel af denne. Naar dette er Tilfældet, naar Lovforslaget kan siges at have faaet den Betydning, at den deri indeholdte Reform ei blot skal være en Deel af den kirkelige Reform, men skal være en den hele øvrige kirkelige Reform bestemmende Deel, den Deel af samme, der giver hele Reformen sin Fane, sin Indskrift, sin Character og sin Retning og Bestemmelse, da mener jeg, at det ikke er saa underligt at tale om Lovforslagets principielle Betydning, og først da forstaaer man maastee bedst den Bevægelse, som dette Lovforslag har fremkaldt paa mange Steder og navnlig i den geistlige Lærerstand; man forstaaer det, naar man seer, at dette Lovforslag skal have den paapegede Betydning for hele Kirkens Fremtid. Og hvorledes kan man da undre sig over, at en stærk Bevægelse er bleven vaakt, og hvorledes kan man fortænke Nogen i, at han beder om, at det Hele maa blive taget under en alsidig, rolig og omfattende Overveielse, og at ikke noget, den hele kirkelige Reform Præjudicerende maa blive slaaet fast.

Maa det blot endnu være mig tilladt at gjøre en enkelt lille Bemærkning til den høitærede Conseilspræsident. Det blev fra Conseilspræsidentens Side idag høitret, at den af Udvalgets Fleertal afgivne Betænkning maatte siges at være affattet saavel fortiter in re, som fortiter in modo, og navnlig maatte det efter Conseilspræsidentens Opfattelse siges at være saa nærgaaende som muligt, at Udvalgets Fleertal havde indstillet, at et fra Regjeringens Side fremkommet Lovforslag ikke skulde videre fremmes. Den høitærede Conseilspræsident maa dog undskylde mig, at jeg virkelig ikke veed, hvorledes man paa anden Maade skulde kunne søge at hindre en Lovforanstaltning, som man troer bør hindres og som man anseer for stabil, end netop ved simpelt og roligt at indstille, at Lovforslaget ikke videre fremmes. Dette er jo den sædvanlige Form og, feiler jeg ikke, er noget Saadant allerede tvende Gange i denne Session vederfaret Regjeringsforslag, uden at man dog deri har seet noget Overgreb og noget for nær Trædende, hvad det heller ikke kunde være, og jeg troer saaledes ikke, at der deri kan søges nogen Anke. Jeg veed vir-